

ARIANY

25 ANYS  
de SA  
FULLETA

Any XXV

Nº 193

Setembre - Octubre 1994

P.V.P.: 300 ptes.



**Com no  
s'han de  
desbordar  
es torrents  
amb sa bru-  
torada que  
hi ha?**



El torrent que  
passa per devo-  
ra Ariany.



La carretera de  
Sta. Margalida a  
Ariany, al seu  
pas per el to-  
rrent.

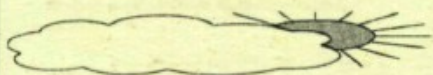




### Telefons d'interés

Ajuntament.....	56 11 82
Farmàcia.....	56 13 61
Col.legi Públic.....	56 13 20
Urgències (Insalud).....	061
P.A.C. Vilafranca.....	56 05 50
Ambulàncies.....	55 40 75
Ambulàncies.....	20 65 65
Urgències Son Dureta.....	17 50 00
Urgències Manacor.....	55 44 94
Ambulatori Manacor.....	55 42 02
Guàrdia Civil.....	062
Bombers.....	085
Funerària Sant Joan.....	52 60 53
Telefon de l'Esperança.....	46 11 12
GESA avaries.....	84 33 33
Informació telefònica.....	003

### Pluviòmetre



Trobareu la informació a una altra pàgina.

### ARIANY

#### REVISTA LOCAL INDEPENDENT

PLAÇA DE SA CREU, 2

07529 ARIANY

Telef.: 56 12 87

D.L.: PM 207-1971

Edita

ASSOCIACIÓ CULTURAL ARIANY

**Grup de Redacció**

GABRIEL FRONTERA MESTRE

JAUME TABERNER RIBOT

CATALINA PONT JULIÀ

TOMEU BAUÇÀ FRONTERA

MARGALIDA TABERNER RIBOT

**Dibuixos**

JAUME CAPÓ SANSÓ

**Imprimeix**

"Apòstol i Civilizador"

\*\*\*

Els ARTICLES, CARTES i COMUNICATS publicats EN AQUESTA REVISTA SOLS EXPRESSEN l'opinió dels SEUS AUTORS.

### Pàg.nº

- 2 Contingut
- 3 Cuina, per Catalina Pont.
- 4 Associació de la tercera edat. Nota de la candidatura encapçalada per en Joan Ferrer.
- 4 , per Maria Mestre Ribot.
- 5 Eleccions JUNTA Directiva de sa 3ª edat, per Margalida Mestre.
- 6 Acta de la sessió ordinària del 9 de setembre de 1994
- 8 Negre futur per l'agricultura, per Biel Tovell.
- 10 El Palau de l'Almudaina, per Francesc Vallcaneras.
- 11 Societat
- 12 El camp, temps enrera, per alumnes de l'escola d'Ariany.
- 13 Les festes d'Ariany d'un temps, per alumnes de l'escola d'Ariany.
- 14 Un poc de tot, per Biel Tovell.
- 18 Ariany temps enrera
- 19 Esports, per Tomeu Bauçà Frontera.
- 19 Comunicats
- 20 Comunicat
- 21 Dia a dia
- 22 Passatemps, per Biel Tovell.
- 24 Sa Farola Orelluda.



"la Caixa"

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA



## Fulles de llimonera i coques frites, dos plats que quasi bé ja no es fan

Catalina Pont Julià

Si a l'hora d'elaborar uns bons plats de cuina tenim en compte el bon gust, el bon paladar i sobretot la netedat, i l'hi afegim un poc d'imaginació, segur que nos sortirà un menjar ben exquisit, encara que no disposem de molts i costosos ingredients, ja que si posam en marxa la imaginació, podem fer vertaderes marevelles culinàries, i prova d'això ho trobam a receptes tan senzilles que no contenen amb més ingredients que farina, oli, aigo i ous, una mostra d'elles són les fulles de llimonera, que consisteix amb un plat dolç molt antic, que es solia fer per celebracions festives, darrers dies de carnaval i matances, acompanyat d'una copeta de vi dolç, la manera de preparar-les és la següent:

### Ingredients:

farina  
aigo  
oli  
fulles de llimonera ben netes

Amb la farina i l'aigo es fa una pasteta clara, seguidament es posa la pella al foc, quan s'oli és ben calent s'agafen les fulles per el capoll, es mullen dis la pasta i es posen dins la pella, quan estan cuites es treuen de la pella i es treu la fulla de la pasta estirant-la pel capoll, a continuació es posen les fulles de pasta dins una palan-gana i es serveixen amb sucre o mel.

Hi ha una altre manera de prepara la pasta:

farina  
oli  
1 ou  
un poc d'aigua.

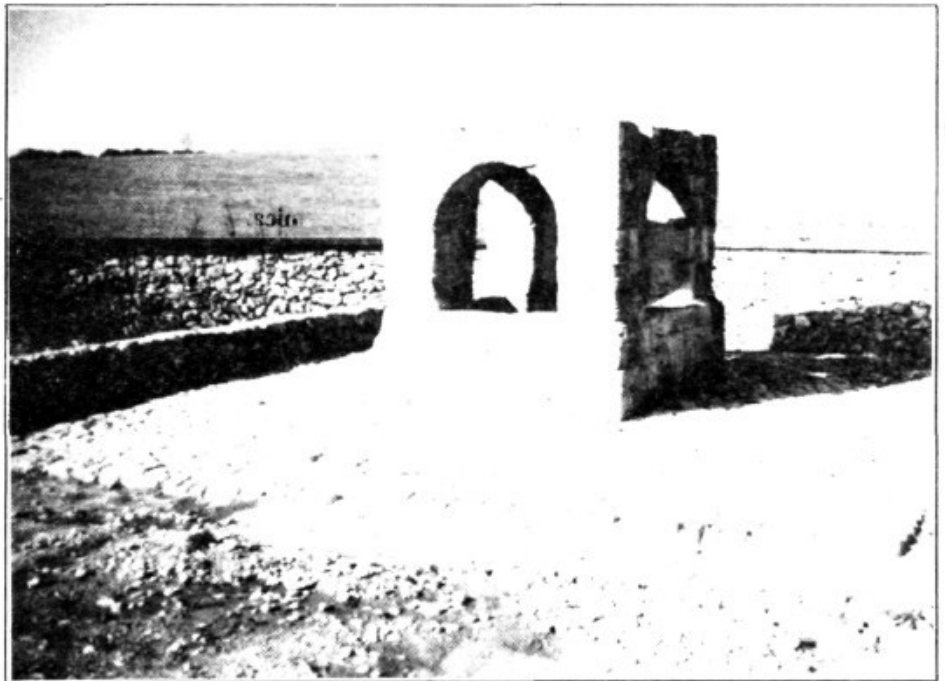
### Coques frites

Les coques frites és una altra recepte que també té com a ingredients aigo, oli, farina i un poc de llevat.

Amb l'aigo, el llevat i la farina es fa una pasta espessa i es deixa reposar una estona. Després s'agafen trossos no molt grossos de pasta i s'aplanen donant-li forma rodona. Abans

s'haurà posat la pella a n'el foc i quan l'oli sigui ben calent es fregeixen, quan està frita es col·loca dins un plat i s'hi posa una espi-pelladeta de sal per damunt o sucre segons les volguem salades o dolces.

I parlant de coques frites, en temps passats, sobretot a n'els pobles, la gent solia fer el pa a casa seva, hi havia un dia a la setmana destinat a la tasca de pastar i es feia pa per tota la setmana, quan esteia feta la pastera-da es retirava un trosset de pasta del qual se'n feien les coques frites per berenar.



Darrerament es realitzen obres a n'el Pou Bo, per començar s'ha recuperat l'empredrat original que hi ha al voltant seu, i s'empedra el resta, també pareix que les intencions són que a la part de darrera del pou hi hagi una mica de jardí, aquesta obra és d'alabar, perquè recuperar una imatge tan característica com és el Pou Bo està molt bé, encara que hagi arribat un poc tard ben arribada sia.

## Associació de la tercera edat

### Nota de la candidatura encapçalada per en Joan Ferrer A tots els socis que ens vareu votar

En nom de tots els components de la candidatura formada per:

Joan Ferrer Ramis  
Jaume Gomila Cànaves  
Jerònia Sansó Zuzama  
Sebastià Genovard Mestre  
Miquel Mestre Rosselló  
Magdalena Sansó Zuzama  
Joan Mas Font

Joan Matas Castelló

Vos donam les més expressives gràcies pel vostre vot i atencions rebudes.

No hem guanyat, malgrat els bons resultats que vàrem obtenir (un 46% del total), però tenim la consciència ben tranquil·la d'haver fet la campanya honradament.

Gràcies per el vostre suport.

Me sap molt de greu haver d'escriure aquestes retxes per contestar a tan vergonyós editorial, a un grup que tenia per bons amics, perquè malgrat al llarg dels mesos de juliol i agost hagüem parlat plegats no heu tengut saliva per parlar-me a la cara de lo que voltros considerau un agravi, fins i tot durant les festes hem fereu saber lo encertades que les trobaveu. I molt més greu me sap que sia a "Sa Fulleta", revista que he estimat i estim com pocs.

Deis que no estau sorpresos, jo, i vos som sincera, he quedat esglaiada davant tal enhorabona, davant la mosca morta que no és tal, si no abella sallatera.

Vos accept tota crítica com a regidora de cultura, però no teniu cap dret ni un per questionar sobre la meua persona.

Parlau de desprecis voltros! que desde principi del 93 no vos heu dirigit per res a la regidora de cultura, voltros! que pastareu i cogüereu la formació de l'Associació cultural Ariany amb un altre membre d'aquest consistori, voltros! que vos estrenareu com associació amb una festa de

matances i tampoc entenc quin criteri seguireu a l'hora del con-vit, si polític o cultural.

Parlau d'unes "fredes i poc fructíferes" relacions amb l'Ajuntament, convendria matisassiu: amb segons quins membres del consistori, perquè ben dolçes les teniu amb altres i pareix que no teniu cap reparo en acudir-hi.

Parlau també de mal pagador. No tenc molt clar a que vos referiu perquè no dec res a ningú i molt menys a cap de voltros. Si es referent a les subvencions, tenc per segur que totes les que heu demanat a la regidora les vos han pagades, més poc o més molt, però cobrades estan. Els dos darrers anys no tenc constància de que les hagüeu demanades, al manco a jo.

I vull pensar i creure, i creure i pensar, que tota aquesta "patranya" és cosa vostra i no hi co-va per darrera cap fantasma polític.

I sobre el tema en qüestió: la reunió del mes de juliol, tan sols dir-vos que les portes estaren obertes a tothom, i tots els actes i activitats que dugueren a terme

els distints grups i associacions havien estat comunicades a la regidora de cultura molt abans de la convocatòria de la reunió: el torneig de futbol sabreu que ja es disputava quan es va convocar la reunió, del triangle de futbol del diumenge també hem varen asse-bentar abans de la convocatòria i pos per testimoni a un de voltros, i així podem seguir amb el ginca-na de cotxes, el globus, la cami-nada dels majors. Però de l'Associació Cultural Ariany no hem va arribar cap proposta ni projecte. Si tantes ganes en tenieu, xerrant s'entén sa gent, no costava molt fer-ho saber a la regidora de cultura.

Per part meua queda dit tot, i no contastaré a cap altre escrit tan vergonyós, ofensiu i desmes-surat com el darrer editorial. Tan sols recordar-vos que segue-sc estant a la vostra disposició pel que hagüeu de menester com a regi-dora de cultura de l'Ajuntament d'Ariany.

Ariany, a trenta de setembre de 1994.

*Maria Mestre Ribot.*

## Eleccions Junta Directiva de sa 3<sup>a</sup> edat

Davant es darrers aconteixaments ocorroguts dis s'Associació de sa tercera edat, vull que sa gent sàpiga així com es va trempar tot aquest procés que va acabar amb ses eleccions de dia 30 d'octubre.

A primeries d'octubre hi va haver una reunió de sa Junta Directiva, a on es va exposar que hi havia d'haver eleccions i es va acordar que dia 15 d'octubre s'havien de presentar ses candidatures, també es va acordar que si no es presentava cap candidatura quedarien es mateixos.

Una vegada que es va saber que en Joan Ferrer es presentaria, hi va haver un grupet que va fer passes per fer una altra candidatura, i la feren, aquesta estava encapçalada per en Bernat Mestre Costa.

Arribat dia 15, una vegada presentades ses candidatures, en va sortir un; de sa candidatura d'en Bernat, que va parlar en nom de tots els altres, i més o manco va dir que s'havien ajuntat es qui no volien que sa tercera edat s'ananàs per avall o que decaigués, i aquest grupet era una part de sa candidatura que encapçalava en Bernat, d'aquest grup en vaig quedar excluida jo mateixa, que segons va dir aquell portaveu, pareixia que jo, o així ho vaig entendre, volia que sa tercera edat s'ananàs per avall o decaigués, cosa que és totalment falsa i res més lluny de sa realitat.

Uns dies abans de ses eleccions en Joan Ferrer va presentar una proposta a ne'n Bernat Mestre, per veure si ses dues candidatures es podien ajuntar i només n'hi hauria una encapçalada per en Bernat Mestre, l'objectiu era perque no sortissin divisions dins es poble d'Ariany i dins s'associació, en Bernat va dir que ho consultaria als altres de sa seva llista, i sa resposta va ser negativa, i en Joan Ferrer va tirar endavant es projecte de presentar-se.

Arribat dia 30, com sabeu, hi va haver ses eleccions, després d'haver votat tota sa gent que hi havia cos present, els resultats, si no mal record, eren 84 vots per en Joan i 81 per en Bernat, en aquest moment es guanyador era en Joan; després en Bernat va venir en sos sobres certificats de sa gent que havia votat per correu, aquests sobres varen fer canviar per complet es resultat de ses eleccions, ja que tots varen ser per sa candidatura d'en Bernat.

Lo més curiós des cas és que molta de gent que hi havia allà va sebre ses persones que votaren per

correu a qui votaren, ja que no separaren es sobre de sa papereta, d'es sobre que duia es nom des votant, per això aquests vots no varen ser secrets, i tots votaren a ne'n Bernat, cosa que aixeca sospites de la possible manipulació d'aquests vots.

Es President va fer notar a ses persones que no el votaren que tot el que hi havia al Club era fet seu, lo més normal és que es qui està a n'es poder ho faci, però que no olvidi que ho va fer amb sos doblers de tots ets associats i de ses subvencions demanades, també no és normal que hagi tant de doblers a n'es banc, poguent fer activitats per ses persones associades, com per exemple gimnàstica, ball, entre altres.

En vista de que es vots varen ser tan igualats per ses dues candidatures, sa gent que està associada, hauria d'exigir que es formàs una Junta Directiva formada per persones de ses dues candidatures, per no tenir es poble dividit i enfrontat, cosa que seria molt positiu per es futur de s'associació i per es seu bon funcionament.

Per si voleu un poc més d'informació, vos puc dir, que 10 firmes són suficients per exigir qualsevol cosa que la Junta Directiva no faci, com per exemple que obrin el Local de sa tercrea edat uns quants dies cada setmana i no només quan es directius vulguin, com també no hi ha dret que per apuntar-se per anar a ses excursions s'hagi d'anar a una casa particular, allà on tenim un Local que s'emplee per ben poques coses i directius que fan poca feina, i algùn d'ells s'en podria encarregar d'anar a obrir unes hores i d'apuntar es que volen anar d'excursió.

*Margalida Mestre.*

**INFORMÀTICA CIUTAT**

**Venda d'equips informàtics i  
servei tècnic.**

Jafuda Cresques, 16 - Baixos  
Telèf. i Fax: 20 17 05      07004 Palma de Mallorca



## Acta de la sessió ordinària del 9 de setembre de 1994

**Presideix:** El Batle Sr. Antoni Pascual i Ribot.

**Regidors que hi assisteixen:**

Sr. Pere Ribot i Vanrell

Sra. Margalida M<sup>a</sup> Rosselló i Gomila

Sr. Gregori Obrador i Ribot.

Sr. Antoni Mestre i Sansó.

Sr. Joan Ferrer i Ramis.

**Regidors absents:**

Sra. Maria Mestre i Ribot

### Escrits i sol.licituds

Vist l'escrit transmès per la Prefectura Provincial de Trànsit de Balears d'adhesió al pacte social per a la seguretat vial, es va acordar per unanimitat l'adhesió d'aquest Ajuntament.

Vist l'escrit presentat pel Bisbat de Mallorca pel qual sol.licita l'exempció de l'Impost sobre Bens Inmobles de naturalesa Urbana de l'edifici de la seva propietat destinat a la Parròquia i a la Casa Rectoral (Ref. cadastral 9590018) i vist que la utilització de l'esmentat immoble no ha estat canviada i que sempre ha estat exempt es va acordar per unanimitat:

1.- Acceptar la sol.licitud descrita, per la qual cosa es declara exempt del pagament de l'Impost sobre Bens Inmobles de naturalesa Urbana l'immoble propietat del Bisbat de Mallorca destinat a la parròquia i a la Casa Rectoral d'Ariany.

2.- Comunicar el present acord a l'oficina de recaptació de la CC.AA. als efectes oportuns.

Vist l'escrit presentat per la CREU ROJA, sol.licitant ajuda i col.laboració per a Ruanda, i previ l'informe del Sr. Batle en el sentit de que la corporació ja feia feina sobre el tema a través de la Taula per a Ruanda, es va acordar per unanimitat dels presents:

1.- Notificar a la Creu Roja Espanyola, que aquesta Corporació ja col.labora i fa feina sobre el tema a través de la Taula per a Ruanda.

2.- En el sentit anterior i d'acord amb la última reunió mantinguda per aquest col.lectiu, es convocarà una reunió amb les entitats culturals i esportives d'Ariany als efectes de cercar fórmules de col.laboració

Vist l'escrit presentat per la S.D. Ariany, sol.licitant un parell de feines a les instal.lacions del camp de futbol, així com la subvenció per a 1994, es va acordar per unanimitat dels presents, el deixar el tema sobre la taula fins a tenir una reunió amb el club per a conèixer totes les possibles necessitats que puguin tenir.

### Pla d'obres i serveis 1995

Davant la convocatòria oberta pel CIM del Pla d'obres i serveis per a 1995 i examinades les necessitats en la infraestructura que existeix actualment en el terme municipal d'Ariany, es va acordar per unanimitat dels presents:

1.- Sol.licitar del CIM, la inclusió en el Pla Insular d'Obres per a 1995 de les següents, per ordre de prioritat:

a) Pavimentació asfàltica carrers d'Ariany, 3<sup>a</sup> fase.

Pressupost: 4.183.122 ptes.

Aportació CIM (90%): 3 764.810 ptes.

Aportació Ajuntament (10%): 418.312 ptes.

b) Asfaltat Camí de Calderitx:

Pressupost: 8.937.000 ptes.

Aportació CIM (90%): 8.043.300 ptes.

Aportació Ajuntament (10%): 893.700 ptes.

2.- Sol.licitar al CIM cooperació tècnica per a la seva redacció del projecte de l'obra anomenada "Asfalt de camí de Calderitx", atès que el projecte de l'obra asfaltat carrers Ariany 3<sup>a</sup> fase, fou redactat pels tècnics del CIM i que obren a les seves dependències.

## Contractació obra pla obres i serveis 1994

Vist l'expedient incoat per a la contractació de l'obra asfaltat carrers d'Ariany 2<sup>a</sup> fase, inclosa en el Pla d'Obres i Serveis 1994, es va acordar per unanimitat dels presents:

1.- Aprovar el projecte tècnic de l'esmentada obra redactada pels tècnics del CIM amb un pressupost de 12.900.000 ptes.

2.- Acordar la contractació directa per a l'adjudicació de l'obra en base a l'apartat 2n. de l'article 120 del Real Decret Legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, als efectes de poder complir amb els terminis establerts a la normativa que regeix el Pla d'Obres i Serveis.

3.- Nomenar director de les obres als tècnics del CIM redactors del projecte.

4.- Autoritzar la despesa d'execució de les obres amb càrrec al pressupost general únic de la Corporació.

5.- Facultar al Sr. Batle per a què en representació de la corporació procedeixi a l'adjudicació del contracte, prèvia consulta a tres empreses especialitzades, així com per a la firma dels

documents que siguin necessaris per a l'execució del present acord.

## Contractació pla d'acció especial. Transferència aportació municipal

Havent-se aprovat definitivament el Pla d'Acció Especial per a la comarca del Pla, on s'inclou l'obra sol.licitada per aquest Ajuntament "d'ampliació Cementeri Municipal", es va acordar per unanimitat dels presents:

1.- Sol.licitar al CIM la delegació per a la contractació de l'obra, per considerar serà favorable per els interessos d'aquesta corporació que la contractació sia feta pel CIM.

2.- Comprometre's a ingressar al CIM l'aportació municipal per al finançament de l'obra, pressupostada en el capítol 6 del pressupost general ordinari que puja a la quantitat de 2.442.375 ptes.

## Precs i preguntes

Pel Sr. Joan Ferrer i Ramis es pregunta pel director de les obres de construcció del Bar de la Piscina Municipal. Essent contestat pel Sr. Batle en el sentit que eren els tècnics del CIM els redactors del projecte tècnic.

RESTAURANT - BAR



Ctra. Manacor - Inca, km. 9 - Tel. 83 82 46 - PETRA

## FARMANATURA Centre Dietètic Naturista

Es passa consulta naturopàtica

- Plantes medicinals
- Aliments de règim
- Dietètica esportiva
- Alimentació infantil
- Alimentació vegetariana
- Alimentació dietètica

C/ Isabel Garau, 64  
Ca'n Picafort

## Negre futur per l'agricultura

Segons un informe elaborat per la Conselleria d'Agricultura del Govern Balear, l'agricultura balear, es troba en vies d'extinció i per tant la bellesa de l'entorn rural, es degrada.

Segons aquest informe, l'agricultura de la nostra Illa, té una baixa productivitat i alts costos de producció, degut al petit tamany de les explotacions, al baix grau de mecanització i a les varietats conrades.

A n'aquesta problemàtica, s'hi ha d'afegir el baix nivell de formació dels conradors, en la seva majoria majors d'edat i també el que els productes obtinguts són d'una qualitat variable resultant d'una comercialització difícil.

La política comunitària de fomentar les importacions del Nord d'Àfrica, imposa uns preus que l'agricultura balear no pot igualar i el progressiu envelliment dels conradors, causat per la fuga dels més joves cap a feines més gratificants com hotels, restaurants, bars, etc. fa que no s'adoptin noves tècniques que millorarien la competitivitat del sector.

Tot això, comporta el progressiu abandonament del camp i la venda de terrenys, ja sia a mallorquins per construir-hi una caseta de cap de setmana o a estrangers, suposant això, matar poc a poc l'entorn del món rural.

Precisament i per lluitar contra la venda massiva, els batles de la Mancomunitat del Pla ja han mantingut una sèrie de reunions amb la determinació d'exigir al Govern que s'estableixin convenis amb els propietaris mallorquins per poder pagar el manteniment de les finques, fins fa poc temps, símbol de riquesa i que degut a la crisi actual de

l'agricultura i la ramaderia s'han convertit quasi bé en un article de luxe.

La idea inicial, és la de sol·licitar ajudes pels propietaris de les finques amb la finalitat de que puguin mantenir-les i fins i tot en puguin treure una rentabilitat, ja sia mitjançant l'agroturisme, el turisme rural o altres activitats.

Aquest problema, ha sigut objecte de conversacions i contactes amb el conseller d'agricultura Pere J. Morey, el qual, s'ha demostrat disposat a cercar fórmules perquè no es vneguin finques per no esser rendables, ja que això alteraria el sistema econòmic de la Mallorca rural i el paisatge, el principal patrimoni de l'Illa. La inclusió de la Mancomunitat al programa 5B de la Unió Europea per a la dinamització de les zones rurals podria esser una de les vies per ajudar a que els pagesos mantinguin les seves propietats.

**Crec que els nostres polítics s'haurien de fer un replantejament i pensar si totes aquestes ajudes que rebem tenen la finalitat adequada o al contrari es va a lo més còmode subventionant i tapant forats.**

Mentrestant, la gent vol fugir del camp, feina dura i poc gratificant, ja que sempre s'està pendent d'imprevistos, per anar principalment cap a l'hosteleria, feina més agradable i menys sacrificada, i els pocs que queden, es dediquen a la producció de consum domèstic o estan pendents de les directrius que ens marquen des de Bruseles indicant-nos el que hem de sembrar sense tenir en compte, al manco vist des de fora i per una persona

com jo que no entenc massa damunt aquest tema, el que convé a la nostra terra i sinó, ja hem direu quin sentit té l canviar alls, melons, vinyes, ametllers, etc. productes més o manco reconeguts a nivell de Mallorca, per gira-sols, noguers, cirerers, etc. que



en alguns casos ni es recollen, ara això sí, els conradors tenen subvencions per fer de "conejillos de indias" sense pensar si aquesta experimentació és el que realment està acabant amb l'agricultura.

Crec que els nostres polítics s'haurien de fer un replantejament i pensar si totes aquestes ajudes que rebem tenen la finalitat adequada o al contrari es va a lo més còmode subvencionant i tapant forats.

No valdria més que totes les ajudes que rebem es destinassin a formar els conradors? a ensenyar-los tècniques noves, enlloc de destinar-les a experimentar productes?

La naturalesa és sàvia i als nostres padrins, els buròcrates no tenen res que ensenyar-los; ells sabien a cada troç de terra quin tipus de cultiu li anava millor, sapiència que ha anat heredant-se de pares a fills, per tant els conradors actuals ja tenen assumit lo que millor li va a la terra; lo que necessiten és que se les digui quina és la millor manera de treure-li resultat. Aquí crec que fallen

**No valdria més que totes les ajudes que rebem es destinassin a formar els conradors? a ensenyar-los tècniques noves, enlloc de destinar-les a experimentar productes?**

les institucions. No es tracta d'anar a captar subvencions, es tracta de formar a la gent, de fer que estimi el camp i a partir d'aquí, segur que molta gent abandonaria el sempre agradable, però també inestable món de l'hosteleria, per l'agricultura mecanitzada, optimitzada i rendabilitzada.

Però també crec que lo que dic, és com fer "retxes dins s'aigua", ja que per molt que es reunesquin batles i consellers, estam dins un espiral que desgraciadament ens durà a la desaparició del món rural.

I com que no vull que penseu que som pessimista, acab amb unes paraules d'Andreu Matas, batle de Sineu: "La Unió Europea, ens obliga a arrancar cultius i així és molt difícil conseguir una rendabilitat agrícola, sobretot al Pla, a on predominen els cereals, que ofereixen un baix rendiment. Si des de Bruseles no s'articulen ajudes per el manteniment dels cultius i del paisatge, es vendran els terrenys i s'urbanitzarà el camp".

Biel Tovell

**"SA  
NOS  
TRA"**

**CAIXA DE BALEARS**

**DISCOS**



Avinguda des Torrent, 3  
Telèf.: 55 51 64 Manacor

C/ Vidal, 51  
Telèf.: 88 02 83 Inca

## El Palau de l'Almudaina

Per Francesc Vallcaneras

Durant el mes d'octubre passat, Palma, i Mallorca, han viscut un aconteixement que podíem qualificar d'històric pel l'inusual i, que probablement no es repeteixi mai més: la visita dels emperadors del Japó. Cròniques socials apart i deixant de banda tota la magnífica promoció que per a la nostra Illa ha suposat això; també ha servit perquè es parlés un poc d'un dels més magnífics edificis del nostre patrimoni arquitectònic, i que, per contra, també esdevé el més desconegut; parl del Palau de l'Almudaina. L'Almudaina que serví de residència oficial a tan ilustres com llunyans hostes té una història llarga, noble i plena de vicisituds.

Si la mirau hi veurem que el palau de l'Almudaina i la Seu,

formen allò que podríem anomenar una "acrópolis" que és una paraula grega que vol dir fortalesa o ciutadella dalt d'una penya. Es ben ver. L'altura d'aquell turó on s'asseuen ambdós edificis és ben considerable (vista desde S'Hort del Rei o del Parc de la Mar, per exemple).

Idò aquell fou el lloc que ja triaren els romans fundadors de Palma, l'any 123 a. C. per establir el seu primitiu nucli que no fou altre que una petita edificació militar allà on és ara l'Almudaina.

I així fou com desde allà cresqué i cresqué poc a poc i a través dels segles la ciutat de Palma.

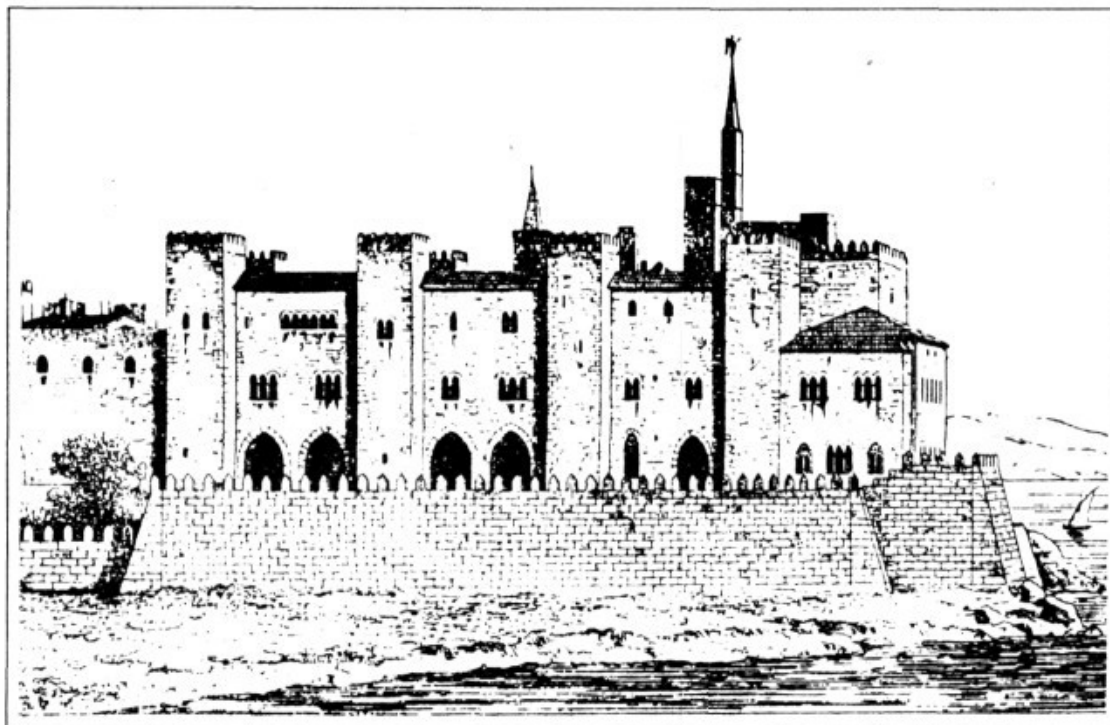
Quan vingueren els moros, també veren el valor estratègic

d'aquell punt i hi construïren un alcàsser o palau residència del valí o governador.

Però fou a partir de la conquesta cristiana quan el palau adquirí la seva dimensió més hermosa i completa.

Els reis de Mallorca també convertiren l'Almudaina en el seu habitatge, construïren cambres i patis i la capella reial de Santa Aina, que és de principis del segle XIV, allà es conserva el cos de Santa Pràxedis, que encara que no ho cregueu és la patrona del Regne de Mallorca.

La més destacable de les sales és l'anomenada "del Tinell" que vol dir el trono. També del segle XIV és germana a la dels Palaus reials de Barcelona i Perpinyà.



Reconstrucció hipotètica del palau de l'Almudaina. Gravat de *La ciutat de Palma*, de l'Arxiduc Lluís Salvador.



Els dos patis reben el nom de pati Major o del Rei, i pati interior o de la reina.

Com a cosa curiosa us contaré que el rei en Jaume II edificà a l'Almudaina una altíssima Torre i volgué que a damunt hi posassin un panell o "veleta" i per això feu construir un àngel de grans dimensions que funcionés de tal manera que quan el vent pegàs a les seves ales, amb el dit asenyelés el vent d'on ve. L'autor és

Antoni de Camprodón, data del segle XIII i encara el podeu veure funcionar perfectament.

L'anècdota és que quan l'escultor el va acabar, el Rei en Jaume II es trobava descansant al Palau Reial de Sineu, i fins allà el dugueren en carros i bèsties perquè li donàs el vist i plau. També conserva importants elements arquitectònics del Renaixement.

L'Almudaina ha estat durant molts anys seu de la Capitania

General, i això ha fet que la visita fos complicada i poc normal; però darrerament, restaurada i molt embellida ha estat acondicionada d'una forma magnífica, per a residència reial i segons quines parts es poden visitar.

Vos recoman de cor que en una anada a Ciutat ho faceu i en sortir pegau una ullada a la seva important veinada, La Seu, de la qual també en parlarem.

## Societat

### Nota d'agraïment

L'equip de redacció vol deixar constància de la nostra relació amb madò Magdalena Mestre, ella va ésser una dona que sempre que li vàrem demanar ajuda, molt gustosament la nos va donar, en unes quantes ocasions vàrem anar a parlar amb ella per diferents treballs que hem fet (els molins d'Ariany, els pous públics d'Ariany,...), ella sempre ens va contar el que sabia, i sempre ens vàrem meravellar de la bona memòria que tenia, vagin aquestes retxes com a gratitud cap a ella i servesquin d'acomiadament.

Gràcies madò Magdalena.

- Dia 22 de setembre va néixer na Bàrbara Maria Ramis Caldentey, filla d'en Sebastià i de na Francisca Maria.

Enhorabona.

Les dades d'aquesta secció estan agafades del registre de l'Ajuntament d'Ariany.

L'equip de redacció no es fa responsable dels possibles decuits, ni de fotografies ni d'aconteixaments que ens poguem deixar. Les persones que estiguin interessades en publicar qualche fotografia de difunts o noces registrades a l'Ajuntament d'Ariany la mos heu de fer arribar, de no ser així no sortirà publicada.



- Dia 10 d'octubre ens va deixar madò Magdalena Mestre Pascual (Llebre), era viuda i tenia 95 anys.

Descansi en pau.

### Recordant a madò Magdalena Mestre Pascual

Madò Magdalena Mestre Pascual, que era una bona cristiana, i ara Déu ja l'ha cridada, allà al seu Palau Terrenal.

Vos qui sou el Redemptor, Fill de la Verger Maria, vos n'heu duit a sa padrina; que Ariany ara hi havia, perquè vos faci companyia, al Cel a un bon recó.

Sempre va dur un bon camí, es temps que l'he coneguda, i llavors una cristiana segura, que sempre a Déu va seguir.

A Déu l'hem d'encomenar, com ja he dit a sa padrina, perquè li guardi una bona cadira, per sempre devora Déu disfruta.

De bones costums va heretar, es que Madò Magdalena va seguir, per això crec que ella ha tengut bon fi, i al Cel ella ara pot disfrutar.

Pensar sempre amb l'Eucaristia, és donar gràcies, és una bona acció, sempre acompanyant de l'oració, que dia 10 tots dàrem bona lliçó, haver anat a missa aquest dia.

Madò Magdalena va morir, tenguent tot es coneixament, i això a tots mos dóna entenent, que sempre a Dé al seu costat va tenir, i un bon dia Déu la va recollir, cap al Cel per sempre eternament.

Joan Frontera.

## El camp, temps enrera

### Autors del treball

Antònia Bunyola Sansó

Antònia Bergas Socias

### Entrevistats

Catalina Darder Tugores

Toni Socias Mascaró

Miquel Bunyola Quetglas

### -Quina roba duieu per anar a segar?

Nosaltres duiem roba vella, unes sabates que tenien una sola d'auto. Les dones duien vestits vells, més que nous, i els homes duien calçons apedeçats.

### -Quines eines hi havia?

Una faucella, que servia per segar, un xipó per entrecavar, una aixada i una rampaina, que servien per rescar l'herba, una falç per segar, i un carro per traçar l'herba, palla, etc.

També hi havia arades que, eren cultivadors per sembrar farretges. Aradetes per llaurar dins

el sembrat. I una arada per a cultivar el sembrat.

### - Quant de temps necessitaven per segar?

Necessitaven un mes per segar amb la falç, i un mes per batre. Hi havia carretons per batre i cucleles per tapar els ulls a la bístia i així poder batre.

### -Quines classes de capells duien per anar al camp?

Duien capells de palmes que les feien a Sant Llorenç. Però els capells tenien la mateixa forma que ara, es a dir, que eren iguals que ara.

### - Vos llogaren a molts de llocs?

A la gent les llogaven dia 8 de setembre, fins que tornava a ser el 8 de setembre. Hi havia gent que els llogaven 10 anys, a les possessions hi havia pasteres de

fusta, per fer pa. Antes no anaven al poble a comprar el pa.

### - Quina fruita tenieu en aquell temps?

Teníem pomes, prunes, raïm, melicotons, peres, figues de morro, figues de cristià..., però no teníem plàtans.

### - A quants d'anys feieu feina?

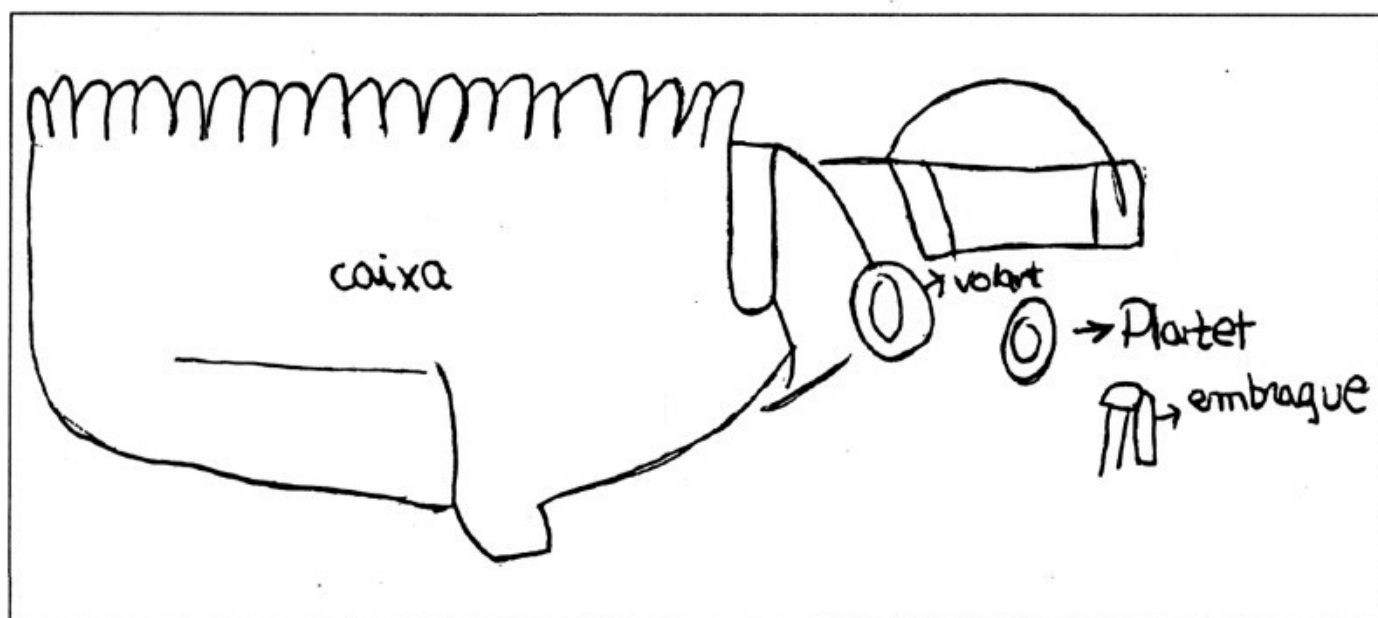
Començàvem a 5 ò 7 anys, però n'hi havia que començaven als 10 ò 11 anys.

Llogàvem dones per collir figues, oliva, ..., per un parell de mesos.

En haver collit les ametlles, ballaven i tocàvem la guitarra, i es vestien de pagesos.

### - Què feien a la primavera?

Anaven a arrabassar herba, llauraven el sembrat i si no s'acabava d'arrabassar, les dones anaven a arrabassar.



Dibuix de la màquina de segar



**- Què feien a l'estiu?**

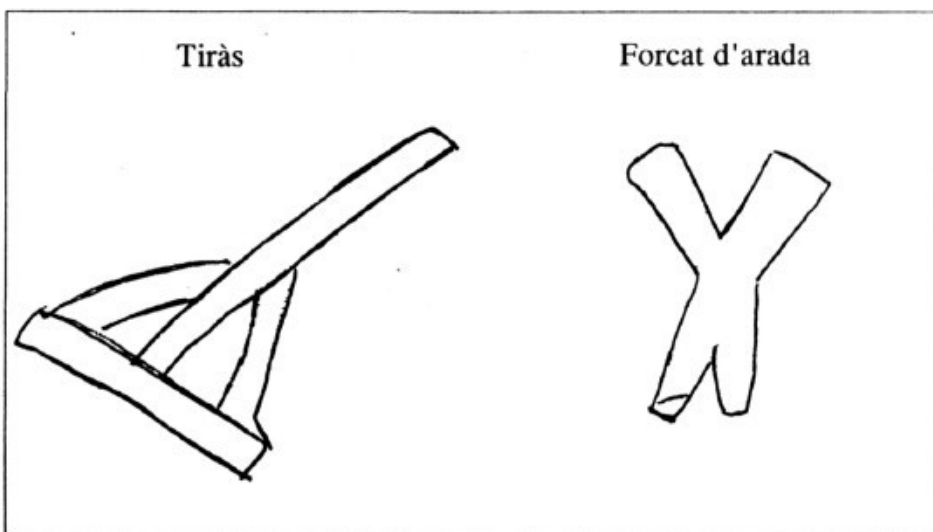
En l'estiu segaven els cereals, les faves, ordi, civada, ...

Fins que feren una màquina de segar, segaven amb la falç. Quan havien segat feien les garbes, llavors feien una era, després trabucaven les garbes a l'era, i batiien 20 ò 30 garbes al dia. Quan havien batut traginaven la palla i el gra i feien un paller.

**- Què feien a la primavera d'hivern?**

Podaven els arbres, quan havien fet pluges llauraven i preparaven les terres per poder sembrar.

**- Què feien a l'hivern?**



Eines d'aquell temps

Sembraven els cereals, feien festa els vespres i tothom les matances i després una bona disjutava.

## Les festes d'Ariany d'un temps

**Autors del treball**  
Maria Frontera  
Francis Ferrer  
**Ajudades per**  
Joan Frontera

**Les Festes d'Ariany eren:**

- La Festa des Quintos
- La Festa de Son Huguet
- La Festa de les Tapareres
- La Festa de la Patrona d'Ariany
- La Festa del Ball del Sequer

**La Festa dels Quintos**

Feien balls, ballaven jotes i boleros a la plaça d'Ariany. Després feien un refresc amb sangria i ensaimades.

**La Festa de Son Huguet**

Enremallaven s'era, de mata, s'era era on es fermaven les bísties i donaven voltes, a damunt s'era ballaven jotes i boleros. També rifaven rollets de pasta de fulls i es feien així: primer feien la pasta i després feien rollets i hi posaven crema dins, avegades hi havia una cocovatera que hi venien xufles, cocovets, begudes, ...

**La Festa de les Tapareres**

També ballaven damunt s'era, era una cosa parescuda a les festes de Son Huguet. També hi havia un petit fogaró.

**La Festa de la Patrona d'Ariany**

Es feien els darrers dies d'agost, es feia en el Llogaret. Sols podien ballar jotes i boleros. Les dones que ballaven d'aferat les despuntaven de les filles de la Puríssima, que volia dir que el capellà escrivia en un lloc com si fos un testament de Déu on s'escrivien el nom d'aquesta dona i ja no era catòlica. Era un pecat balla d'aferrat.

**La Festa del ball dels Sequers**

La festa del ball dels sequers era que tothom ballava aquest ball. També i havia un refresc amb ensaimades i sangria. Aquesta festa es feia en el temps de ses matances.

## "Bona Pau", enhorabona

Vull començar aquesta secció donant l'enhorabona a la revista "Bona Pau" de Montuïri de la qual ha aparegut el seu número 500.

Ningú pot imaginar, s'hi ha d'estar dedins, la quantitat d'hores de treball que aquests 500 números han suposat per el seu director i col.laboradors, sens dubte pagades per la satisfacció d'arribar a n'aquesta fita històrica.

"Bona Pau", començà a aparèixer l'any 1952 de la mà del rector de Monruïri Bernat Martorell. Ben aviat, se'n va fer càrrec el que fins ara ha sigut i és l'ànima de la publicació, n'Onofre Arbona. Ell és, darrera una quimera sempre hi ha un brusquer, qui la concep, la coordina, la pica a l'ordenador, fa la maquetació i muntatge.

La peridicitat, és mensual i surt en 28 pàgines tamany fol.

L'any 1952 es va començar en 300 subscriptors i a hores d'ara ja n'hi ha 800.

Per celebrar l'aconteixament, es varen dur a terme una sèrie d'activitats presidides per destacades personalitats del món polític i cultural reconeixent uns i altres, la gran im-

portància de la Premsa Forana dins la cultura de la nostra illa.

He de dir, que he sentit un poc d'enveja. La nostra "Fulleta" encara no ha arribat al número 500, però enguany ha fet 25 anys que surt al carrer i si no fos que vàrem treure un, amb un gran esforç econòmic i hores de córrer darrera col.laboracions, un número especial, ningú se n'hauria donat compte de que feia 25 anys que la nostra senzilla publicació està cada dos mesos dins totes les cases arianyeres.

A nosaltres també ens hauria agradat fer qualque conferència, exposició o acte, encara que fos senzill, per commemorar aquests anys d'informació, però aquestes ganes han anat desembocant en una mica de desil.lusió davant l'acollida, especialment per part de les institucions, Govern Balear, Conselleries,..., cap a n'aquesta data assenyalada.

Segurament, els responsables de "Bona Pau" hauran sabut treballar millor que nosaltres l'aconteixament, però segur també, que

hauran tengut millor resposta de les persones a les quals demanen ajuda i de les quals nosaltres encara esperam contestació (Govern Balear, Conselleries,...)

Però no és hora d'entrar en polèmiques, tan sols vull que serviquin aquestes línies per animar a "Bona Pau" a seguir endavant en l'esforç d'escriure de manera senzilla però sentida, la història del poble de Montuïri.

## Inundacions a Ariany

Al llarg d'aquests dos mesos, hi ha hagut poques notícies relacionades amb el nostre poble. Devers setembre, per tot es senten frases com aquesta "A començament de curs..." i es fa una mica de programació del que s'espera que serà la temporada, però enguany, tot està com a mort i quasi bé no hi ha notícies, tothom està com a mort a l'aguait guardant forces per les eleccions que tendrem a principi de l'any que ve o també tal volta el món polític està empagait de totes les brutors que darrerament estan sorgint per tot arreu.



Vista general del torrent desbordat a l'altura del pont de Maria



Aquesta calma, es va rompre la nit del passat 18 d'octubre, quan la mare naturalesa es va voler manifestar i demostrar que ella encara és la que comanda per damunt tots.

Aquesta nit, va ploure gran quantita de litres per m<sup>2</sup>, a Ariany uns 60 litres. Això, afegit a la saor de dies anteriors, va fer que hi hagués inundacions per tot l'envoltant del poble pre on desbordà el torrent de Son Bacs com a conseqüència de la gran quantitat d'aigua que havia recollit per devers Costitx i Sant Joan.

L'espectacle, era de veure, ja que l'aigua passava a qualque lloc més d'un metre per damunt les voreres del torrent lo que va significar haver de tallar la carretera de Sta. Margalida.

Per la carretera de Sineu, també a la confluència amb el torrent, va haver-hi desbordaments

i la carretera va quedar tallada.

Per la carretera de Petra, també va haver-hi problemes de circulació, lo que va suposar que Ariany quedà quasi incomunicat durant unes hores.

I per la part del Camp, quasi totes les terres quedaren anegades semblant més que un camp de conreu, la mar. El torrent que passa per Son Hugueta, també va desbordar, i camps, camins i torrent tot era u.

Afortunadament, no va haver-hi desgràcies humanes i els arianyers podem estar contents d'estar damunt un turonet convertint-nos tan sols en espectadorss, no podent-ho comentar així pobles com Maria, Sineu o Sta. Margali-

**Pluges caigudes durant aquests dos mesos**

**Setembre**

Dia 4 ...	6 l.
" 23 ...	27 l.
" 26 ...	2 l.
" 27 ...	15 l.
" 28 ...	24 l.
" 29 ...	26 l.
Total ...	100 l.

**Octubre**

Dia 1 ...	36 l.
" 2 ...	14 l.
" 3 ...	12 l.
" 5 ...	18 l.
" 10 ...	31 l.
" 11 ...	22 l.
" 12 ...	3 l.
" 13 ...	23 l.
" 14 ...	13 l.
" 16 ...	3 l.
" 17 ...	30 l.
" 18 ...	82 l.
" 19 ...	22 l.
" 20 ...	5 l.
" 21 ...	3 l.
" 28 ...	5 l.
Total ...	322 l.

da, a on sí hi ha hagut grans pèrdues materials.

I ara, a qui demanam responsabilitats? és veritat que ha plogut molt, pareix esser, que ha sigut el mes d'octubre que més ha plogut en els darrers 130 anys, però això no tendria perque haver provocat els desastres que ha provocat a tota la comarca del Pla.

Arribats aquí, cal pensar i prendre consciència de les obres humanes que semblen voler posar impediments a la naturalesa que quan es manifesta amb la violència del passat 18, romp tots els motlles i traves que hem volgut posar.



Això era el torrent, no es destriava per allà on tocava passar.

Hem abandonat els torrents, abans es cremaven els romaguers i almanco estaven nets, però ara, a part de deixar créixer tota classe d'herbes, s'hi pot trobar a qualsevol torrent quasi una botiga d'electrodomèstics o supermercat per les quantitats de cuines, geleres, rentadores, botelles, pots, etc. que segurament tots haureu vist més d'una vegada. Lògicament, quan hi ha una torrentada, tota aquesta brutor, és la que provoca taponaments als ponts i els posteriors desbordaments.

A part d'això, també s'han anat eliminant una sèrie de síquies, ja sia per fer carreteres noves i més amples o per aixecar parets de delimitació de finques sense tenir en compte que aquestes síquies eren el pas natural de l'aigua que quan s'ha volgut manifestar ho ha fet de la manera que hem vist darrerament.

Hem de prendre consciència, els nostres padrins no estudiaren tant com nosaltres, però a cada moment ens estan donant una lliçó, ja que podeu estar ben segurs que aquets desbordaments, parets caigudes i sembrats anegats, en temps passats, segur que no hauria passat, almanco amb les magnituds actuals.

El Govern Balear, calcula que les pèrdues estan al voltant dels 1.000 milions de pessetes entre desperfectes de les carreteres i els mals de l'agricultura i la ramaderia.

I no deixa d'esser curiós el nostre clima, durant l'estiu i fins

fa poc temps, quasi ens moríem de set, arribant a la determinació de portar aigua amb vaixells des del riu Ebre perquè aquí no en teníem i ara ja ho veis, quasi tots negats.

## La sobrassada i Ariany

Des del primer moment que va ser designat Ariany com a centre del Consell regulador de la denominació d'origen "Sobrassada de Mallorca", hem intentat donar notícies de com estava la situació del tema.

El Consell està gestionat per Antònia Maria Torres i té previst que la primera sobrassada amparada baix la denominació "de Mallorca", surti al mercat a principis del 95.

El 30 de juny, va acabar el plaç perquè les empreses interessades s'inscrivissin, arribant a un total de 39. Des d'aquest moment, els serveis de gestió del consell regulador, estan revisant les sol·licituds presentades i comprovant les instal·lacions i mitjans de fabricació de les empreses per comprovar que estiguin en condicions de produir el primer embotit mallorquí amb la qualitat que exigeix la denominació d'origen.

Els membres del Consell regulador, han expressat la seva satisfacció davant el número de sol·licituds presentades, ja que aquestes 39 indústries suposen el 85% de les elaboradores de sobrassada i el 90% de la producció total.

## Recollida de fems

Com ja diguérem a números anteriors, la Mancomunitat des Platé pensat pujar les quotes de recollida de fems. Idò bé, aquest increment, pareix ésser que serà a començaments de l'any que ve i serà d'un 14% damunt les quotes actuals.

D'aquesta manera, les quotes de les cases quedaran establertes en 4.700 ptes., les ferreries, fusteries i tallers mecànics de menys de 3 empleats, pagaran 9.200 ptes; els restaurants, tenen una quota que va des de les 25.900 a les 65.600 ptes. i les oficines bancàries 25.900 ptes.

Segons el padró de la Mancomunitat, la quantitat de cases habitades ha baixat arribant al punt de tenir un dèficit en la quantitat pressupostada de mig milió de pessetes. A n'aquest desajust, s'espera compensar-lo mitjançant el cobrament per via executiva dels rebuts que quedin pendents. El pressupost per enguany en l'apartat de recollida, és de 63.733.015 ptes.

Per altra part, a la reunió mantinguda per la Mancomunitat per tractar aquest tema, es va fer constar la disconformitat respecte de l'empresa adjudicatària que és "Fomento de Construcciones y Contratas", ja que segons l'opinió d'alguns batles, aquesta empresa deixa de prestar alguns dels serveis contractats tals com recollida separada de vidres i la neteja permanent de contenidors i papereres.

## Comissió mixta Pla - Raiguer

A començament de setembre, representants de les mancomunitats des Pla i des Raiguer, es reüniren per crear una comissió mixta amb l'objectiu de redactar plans d'actuacions conjuntes i aconseguir així una major rentabilitat.

La comissió, està formada per Salvador Cànoves, batle de Binisalem i president de la Mancomunitat des Raiguer i pel nostre batle Antoni Pascual, president de la Mancomunitat des Pla. Així mateix, també forma aquesta comissió, els batles de Sta. Maria. Búger i Lloseta com a representant des Raiguer, i els de Montuïri, Costitx i Sencelles com a representants des Pla.

Durant la reunió, encara no es decidiren els serveis que es duran conjuntament. La intenció és d'estudiar la situació de cada mancomunitat per aconseguir el millor servei al millor preu. Així i tot, ja es va apuntar la possibilitat de realitzar contractes úniques per les dues mancomunitats i la primera, podria ésser la recollida de fems. Una altra possibilitat, seria la de crear una infraestructura capaç de dur a terme la recaptació municipal de tots els pobles.

En quant a projectes immediats es va decidir l'organització d'unes trobades amb els responsables de les altres mancomunitats amb la finalitat de compartir experiències; un dels principals temes a tractar, seria conèixer les avantatges que suposen per cada municipi pertànyer a la mancomunitat.

En quant al funcionament, la comissió mixta d'enllaç s'ha de reunir almanco cada tres mesos i les decisions que s'hagin de dur a terme, abans s'han d'haver aprovades pel ple de les dues mancomunitats.

## Ple de la Mancomunitat

A principis de setembre, es va reunir el Ple de la Mancomunitat i entre el més important, cal destacar l'acord de sol.licitar al CIM uns 16 milions de ptes. Aquesta subvenció, que s'inclou dins el Pla Provincial d'Obres i Serveis del 95, es destinaria a la compra d'una màquina per a la neteja dels carrers que costa uns 9 milions de ptes., a comprar mobiliari per la seu de la Mancomunitat i per obres. A n'aquest Ple, també es va aprovar un reglament per el funcionament dels serveis socials de la mancomunitat, decidint-se disposar d'un equip d'assistents socials formats per 4 persones establint-se endemés aquest servei, d'una manera rotativa, cosa

que per cert no ha caigut de lo més bé a segons quins pobles.

Aquest sistema rotatiu, consisteix en una distribució de la mancomunitat en 4 zones; de cada zona se'n cuidarà una assistenta que no podrà ser del poble, per un espai de tres anys, passat aquest temps, es farà una rotació i s'anirà a una altra zona.

Les zones, quedaren de la següent manera:

- Petra, Ariany, Llubí i Maria.
- Sineu, Lloret, Vilafranca i Sant Joan.

- Algaida, Sta. Eugènia, Sencelles i Costitx.

- Montuïri acolleix els serveis de la coordinadora d'assistents, fins que es realitzarà la primera rotació.

Com ja he dit, a una sèrie de pobles aquesta decissió no va caure molt bé i pèns que es pensava demanar que es tornàs parlar damunt el tema.

I per aquesta vegada, ja acabam, quan es tornem trobar, ja haurem passat les festes de Nadal que encara que pareixin enfora, no ens n'adonarem i hi serem, per llavors, us desitg que els torrons i les coques us hagin sortit encertades i que passeu els dies amb salut i enrevoltats de les vostres persones estimades.

**Biel Tovell.**

## Anima't!

### ***Necessitam que col.laboris amb "Sa Fulleta"***

**No estiguis empegueït o empegueïda i envian's qualsevol cosa que creguis interessant per a la gent.**



## Ariany temps enrera



Començant per la fila superior i d'esquerra a dreta són:

- 1.- Jaume Gomis Mestre (Cunill)
- 2.- Biel Gomila Marimón (Pobler)
- 3.- ?
- 4.- Jaume Ribot Cànaves (Tubet)
- 5.- ?
- 6.- ?
- 7.- Antònia Rosselló (Fustereta)
- 8.- Don Toni Rubí
- 9.- Bàrbara Darder (Salera)
- 10.- Jaume Gomis Sahagún (Cunill)
- 11.- Antoni Ferrer Llompart (Sal)
- 12.- Tomeu Capó Darder (de Son Ribot)
- 13.- Francisco Gomis Massanet (Branca)
- 14.- Josep Escanellas Tugores (Roig)
- 15.- Guillem Font Darder (Llebre)
- 16.- Tomeu de Ca Na Fustereta

**Si vols aprendre a ballar Ball de Bot, o si ja en saps i vols practicar, vine cada dimarts i cada dimecres a Ca Ses Monges a partir de les 19'00 hores.**

**ENSENYAMENT TOTALMENT GRATUÏT.**

## Esports

Holà amics, ja torn esser amb vosaltres per tornar a parlar una estona d'esport, que ara en s'hivern se bassa només en s'equip de futbol de segona regional, aquest any, com ja vos vaig comentar a sa passada revista, és un any que pot resultar molt dur, ja que és molta sa diferència que hi ha entre els equips respecte a temporades anteriors, si bé, sa igualtat entre els equips és ben evident, basta mirar sa classificació i es resultats de cada diumenge per donar-se conte que qualsevol equip pot guanyar a s'altre; els primers partits de sa temporada no han estat de lo més bons, ja que en vuit partits només s'han pogut treure cinc punts, unes vegades per la falta d'encert i altres, sobretot per els desastres arbitrals cap al nostre equip, és ben sabut que els equips de Pal-

ma sempre són els més afavorits, però sa veritat, no me podia pensar que arribàs fins a aquests extrems, i que va tenir com a dia principal el partit que ens va enfrontar al Rtvo. La Vistòria, que va esser tal vegada, amb 15 anys que duc jugant i vegent futbol, que més asquerositat he vist amb un àrbitre, ja que va venir predispost a arruinar-mos i a fe que ho va aconseguir, no ja per es robo que va fer durant tot es partit sinó que va provocar que quatre dels nostres jugadors hagin d'estar molts de partits fora poder jugar, amb això no vull defensar el que va passar després dels partits, ja que els fets varen esser molt tristos, no tant per els jugadors, que estaven molt calents (encara que no sigui justificable el que varen fer) sinó també per els espectadors que en vers de

calmar els ànims encara`el que feien era encalentir més es forn.

Bé, i per acabar, sa nota agradable d'aquests darrers mesos va tenir lloc al partit que se va disputar al Pla de na Tesa, aleshores tercer classificat a la taula, com tots ja sabeu i havia una excursió programada per aquest dia en sortida per anar a veure el citat partit, després dinar a sa "Casa Gallega" d'es Passeig Marítim i després com a plat fort anar a veure el partit de segona divisió entre el Mallorca i l'Osasuna, i que va acabar amb sa vistòria del Mallorca per 5 gols a 0, bé i com que vos he dit que aquest pic seria curt, ja me despedesc fins a sa pròxima revista a sa que esper poder-vos donar més bones notícies.

Adéu i fins a sa pròxima

*Tomeu Bauçà Frontera.*

### Revisió del Cadastre

La revisió del Cadastre ve determinada pel Reial Decret 1020/1993, de 20 de juny, en el qual es dicten les normes que ha de seguir el Centre de revisió Catastral i Cooperació Tributària.

El percentage ho determina la ponència feta pels serveis tècnics de l'ementat Centre de Gestió del Cadastre. Per tant no es pot determinar, cap diferència entre el tipus que s'ha d'aplicar.

El percentage aplicat és el 54'7%

Les reclamacions es podran formular a partir del dia 14 de novembre de 1994 i tendran un mes de temps. No obstant això, és molt important que hi hagi el màxim de reclamacions. Tothom ha de reclamar.

Aquesta revisió sortirà efectes a partir del gener de 1995.

### Eleccions de sa 3<sup>a</sup> edat

**El per què no m'he presentat.**

Per Joan Frontera.

Ariany molts m'han demanat, d'aquestes eleccions que a ses Torres se varen fer, d'Ariany de sa tercera edat com era que no m'havia presentat i jo les deia en claritat, lo que jo havia pensat, que a sa fulleta ho escriuré perque tothom quedí enterat.

Com veis no m'he presentat a n'aquesta elecció pensant que estaré millor i llavors més descansat.

I llavors més descansat i fora cap preocupació si jo aguantava era per estimació que a n'aquesta associació jo sempre havia posat però ara ja me n'he anat si de tots es d'Ariany n'hi ha cap que jo l'hagi agraviat en veu alta li deman perdó i enhorabona per es triuñador molta sort per aguantar es timó perque rerades mai en faci cap.

Vaig esser un d'es fundadors, d'aquesta associació nou anys sempre complidor en sa meva obligació que mai de res vaig fer dos mots.

Ara vos faig sa darrera perque sempre ho solc fer així jo he acabat en molt bon fi i no és que no volgués fugir ni tampoc pre comandera però jo com som Joan Frontera he tengut per norma severa que no vull que s'en riguin de mi.



# **BIBLIOTEQUES DE MALLORCA**

## **Centre Coordinador**



El passat dia 27 de setembre a la seu del Consell Insular de Mallorca tengué lloc la firma del Conveni amb el Centre Coordinador de Biblioteques del CIM per a 1994.

La firma del conveni l'efectuaren Joan Verger (pel CIM) i Carles Costa pre l'Associació de Premsa Forana de Mallorca.

**CONSELL INSULAR DE MALLORCA**





## Dia a dia

Aquest grup tan nombrós d'arianyers varen anar d'excursió, començaren per Sa Canova de Sa Pobla i acabaren per Ciutat, l'excursió estava organitzada per "Sa Nostra".



Fotograf.: Joan Ferrer.

## Dia a dia

- A partir de dia 12 de setembre va començar, un any més, el plaç de matriculació de l'escola d'adults de la Mancomunitat, els cursos en els quals es pogué matricular han estat: alfabetització, graduat escolar, F.P. 1 (electricitat, dibuix tècnic, cuina, estètica, etc), Idiomes (anglès, alemany i català), cursos d'oci, temps lliure i informàtica.

- Acabades les vacances d'estiu, dia 12 de setembre a n'el Col.legi Públic els nins i nines d'Ariany iniciaren el curs escola 1994-95.

- A l'octubre també s'ha començat el nou curs de catequesi dirigit a tots els nins i nines d'edat escolar.

- Segons ordre del Batle, els dies 25, 27 i 31 d'octubre i el proper 14 de novembre tots els propietaris que considerin excessiva la seva valoració de trasts i cases pogueren i podran demanar la informació necessària i presentar reclamacions.

També es va fer saber a tots els propietaris de finques rústiques i urbanes que degut a les darreres inundacions, haguessin sofert danys que, entre els dies 25 i 28 d'octubre es podrien sol.licitar la seva inclusió en el cens d'afectats.

- Diumenge dia 30 de novembre l'associació de la tercera edat va convocar assemblea general, el motiu va esser la celebració d'unes eleccions, per tal d'elegir una junta directiva, varen esser dues llistes les presentades, una encapçalada per en Bernat Mestre Costa i l'altre per en Joan Ferrer Ramis. Aquest acte tengué lloc a un restaurant del poble, i va acabar amb un dinar per a tots els socis que hi anaren.

Els resultats foren:

Vots emesos: 176

Vost vàlids: 175

Vots nuls: 0

Vots en blanc: 1

Vots a favor de Bernat Mestre Costa: 94 (53%)

Vots a favor de Joan Ferrer Ramis: 81 (46%)

Com podeu veure el resultat va ser molt just perque guanyàs la candidatura d'en Bernat Mestre, enhorabona als guanyadors i han de tenir en compte que tenen un alt percentage de gent que les ha rebutjat, i també enhorabona a l'altre candidatura per els resultats obtinguts.

- A la campanya per el Domun es varen recollir 82.850 ptes., quantitat gens despreciable per un poble com Ariany, gràcies de part de la Parròquia.



### Lletres barrejades

Aquesta vegada, hauràs d'afinar molt ja que es tracta de trobar 10 noms masculins que comencen per la lletra E.

E A S E S T E V E A  
 V M C E E R T Y U I  
 A S I U Y D E I A S  
 A L R L Y T U O P L  
 E W N U I Q G A E R  
 R A E F A T E Q R A  
 A S D T Q X N B N D  
 S A S W E R I Q E V  
 M U Z X C V B M S T  
 E E U S E B I A T M

### Pensaments

- Es mesura la grandesa d'una persona, per la seva capacitat de comunicació.

(Michel Quoist)

- Cadascú és esclau de qui ha triomfat en ell.

(Sant Pere)

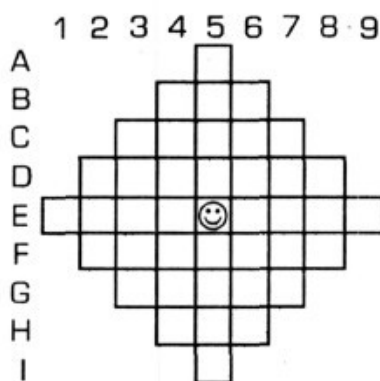
- Qui no arrisca, no guanya.

(Camilo Sesto)

### Lletres creuades

HORITZONTALS: A) Símbol químic del carboni. B) Privat de l'ús de la paraula, per defecte físic. C) Peça de tela amb grans dibuixos pintats o teixits. D) Fet o esdeveniment observable. E) Eina formada per una làmina de fusta o ferro, adaptada a un mànec emprada generalment per recollir. Calcedònia llistada de diferents colors. F) Obrer que munta, desmunta o repara màquines. G) Classe d'oliva llargaruda. H) Poc freqüent. I) Consonant.

VERTICALS: 1) Consonant. 2) Ganes intenses de menjar. 3) Aparell o màquina per teixir. 4) Poble important de Mallorca. 5) Porció de document de crèdit que es talla a una data determinada per cobrar els interessos vençuts. President d'un monestir o col·legi eclesiàstic. 6) Governar, dirigir com amb un timó. 7) Propi de la vellesa. 8) Irritable, que té mal geni. 9) Consonant.



### Test cultural

Segurament tots vareu llegir el sermó que don Miquel Febrer va fer el dia de "Sa Patrona" a l'Ofici, i que publicarem al passat número, i en el qual es donaven una sèrie de dades històriques del nostre poble, com ja és habitual als sermons d'aquest dia. Idò bé, si teniu davant aquest sermó, no serà difícil contestar aquest test, ja que tot va damunt referències històriques allà ressenyades.

1.- A quin any es construí el primer oratori a Ariany?

- 1750
- 1570
- 1717
- 1902

Secció a càrrec de  
Biel Tovell

2.- Al principi, Ariany no tenia per Patrona a la Mare de Déu d'Atotxa. Sabries dir quin fou el primer patró del nostre poble?

- Sant Gaietà
- Mare de Déu de les Neus
- Sant Antoni
- Sant Sebastià

3.- Com tots sabeu, la Mare de Déu d'Atotxa, també tenia una gran veneració a Madrid, des d'on la va dur a finals del segle XVIII D. Marc Antoni Cotner, primer Marquès d'Ariany, però el que segurament molts tendreu dificultat, és per saber l'origen inicial atribuït a la nostra patrona. Sabeu d'on es pensa que es va dur la imatge inicial?

- de Roma
- de Grècia
- d'Antioquia
- de Jerusalem

4.- La imatge que actualment tenim al retaule, no és la que tenguérem en principi, ja que degut al seu mal estat, es va haver de canviar. Sabries dir a quin any?

- 1900
- 1985
- 1845
- 1899

5.- Saps qui fou l'escultor d'aquesta talla que tenim actualment?

- Miquel Arcas
- Francesc Llunes
- Ricard Bofill
- Josep M<sup>a</sup> Sirvent



**Glossari**

Ha arribat a les meves mans un quadern en el qual, i en vers, es dona una sèrie de receptes de plats típics mallorquins, escrites per Guillem Cortada Sureda.

Lògicament, a n'aquest petit apartat no hi caben totes, però al llarg dels propers mesos, aniran apareguent i a n'aquest número començarem pel plat més típic dels mallorquins com són les sopes mallorquines.

Una sopa mallorquina molt gustosa de menjar, amb pa de bona farina llescades amb bona mà.

De la cuina mallorquina és un plat principal, la filla, mare i padrina tenen la recepte igual.

El secret per fer-les bé un àngel el revelà, jo en públic ho contaré i prest tothom ho sabrà.

Posau dins la greixonera all, ceba i oli abundant, julivert i amb cullera de fusta, sal i pebre, un tant.

Tot sofregit amb tomàtiga i verdura de temporada, fresca tendra i aromàtica i tota molt ben tallada.

L'aigua se posa amb mesura, i el foc que sia brau, escaldau! quina hermosura! Ja m'ho direu si en menjau.

**SOLUCIONS ALS PASSATEMPS**

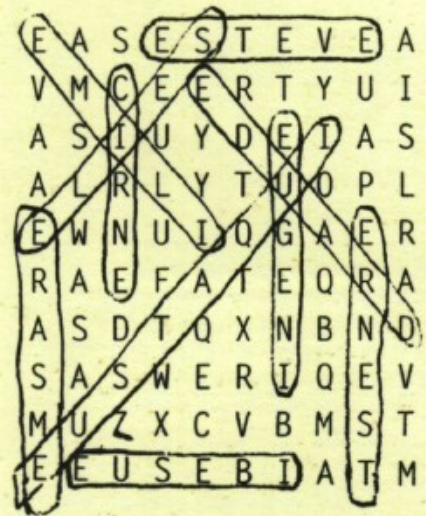
**Test cultural**

- 1.- 1570
- 2.- Mare de Déu de les Neus
- 3.- d'Antioquia
- 4.- 1899
- 5.- Miquel Arcas

**Lletres creuades**

- HORITZONTALS:** A) C. B) Mut. C) Tapís. D) Fenòmen. E) Pala. Ònix. F) Mecànic. G) Robal. H) Rar. I) T.
- VERTICALS:** 1) P. 2) Fam. 3) Teler. 4) Manacor. 5) Cupó. Abat. 6) Timonar. 7) Senil. 8) Nic. 9) X.

**Lletres barrejades**



**Festa de Sant Francesc**



El passat dia de Sant Francesc, la comunitat de religioses franciscanes d'Ariany, va convidar a tot el poble a celebrar la seva festivitat; després de la missa del vespre hi va haver un refresc per totes les persones que hi volgueren assistir, aquesta fotografia ne's una mostra.

Fotografia: Joan Ferrer.



- D'on vens tan carregada?  
- Venc d'es marxando de sa plaça de comprar-me unes "catiusques" porque hi ha molt de moll i volia anar a sembrar un parell de cols, que mos ha donat aigo per es cap i per sa coa.  
- Tens tota sa raó, a ca nostra ses re-joles encara "xumoren". De tanta humi-tat que hi havia vaig fotre una llenegada que un poc més i me romp sa güieta.  
- Idò ves a s'Ajuntament i posa't a n'es censo d'es damnificats per ses inun-dacions, a lo millor cobraràs qualque co-sa, però, voldran valorar es mal.  
- Pomota! que te penses que vull mostrar es darreres a n'es de s'Ajuntament.  
- Bé només era per xerrar, com que tu sempre dones sa culpa de tot a s'Ajuntament...  
- I què no la té?, què no has rebut es papers des cadastre nou? No has vist s'atraco que mos fan?  
- Bé, però amb això no té res a veure s'Ajuntament, això ve de l'altar major, endemés si no estàs conforme pots anar a reclamar.  
- Que te penses què aclariràs res?  
- Xerrant darrera no! saps si enlloc de xerrar tant per es cafès, botigues i car-rers, tothom anàs a firmar que no està conforme si mudarien es cantet, jo sé de pobles que les han rebaixat a més de la mitat lo que havien de pagar, lo que va ser porque tot es poble se va mullar es cul i va protestar, ara si esperes que t'ho arreglin de dins ca teva estàs ben arreglada.  
- Però, i a on hem d'anar a firmar?  
- Fotre a s'Ajuntament, ha vengut gent de Ciutat aposta pes qui ho volen inipugnar.  
- No, idò jo no sabia res, com que es meu homo tot lo dia està en ses truges i no s'entera de res...  
- Idò si no fas via, ja no hi seràs a temps.  
- Ja li diré jo que ho miri.  
- Parlant de tot, què no anares a veu-re es pont de Maria?  
- Ja ho crec, això volies que em per-dés? Em va retre poc sa feina aquest dia, pareixia que la mar havia arribat a Ariany.  
- T'assegur que en va caure de brou, tant mos morirem de set com anegats,

perque per devers es camp també estava tot anegat.  
- Sí, t'assegur que tot són perjudicis, enguany s'anyada serà magre.  
- Mos arribaran subvencions!  
- De pardala! només penses en ses subvencions.  
- Idò de qualque cosa he de viure.  
- Me pareix que si tu poguessis man-dar, series d'aquestes que agafaries a mà plena, duries sa bandera de sa corrupció ben enlaire, serviries per sa política.  
- Es una cosa que m'agradaria per-que es una llàstima que es meus sebres s'hagin de perdre. He estat a punt de presentar una llista per ses eleccions de sa tercera edat.  
- Es que ets com sa porcelleta de Sant Antoni, que per tot te troben, per cert, què penses anar a votar?  
- A dinar hi aniré, ara a votar ja ho veurem.  
- Com així no votaràs?  
- Jo no t'he dit que no voti, però en-cara no estic decidida porque s'associa-ció a ses dones mos té molt abandonades, a n'es altres pobles, ses dones van a n'es club i juguen a cartes, fan ganxet i cotorregen un poc, que és lo que a jo m'agrada, però aquí només tenen es "plus" i quan no hi ha "plus" no hi ha res.  
- Encara no sé porque no t'has presentada.

- Perque vaig arribar tard, però en tenia unes bones ganes.  
- No, idò jo ja sé a qui he de votar, endemés me posaré ben engirgolada.  
- Jesús, no tens molt que lluir, tot ja te penja.  
- No saps tú lo que m'he comprat!!!  
- Que t'has comprat?  
- Un "vonderbrà"  
- I això què llamps és?  
- Uns sostens que "realzan, centran y elevan", que te queda un cosset i una pi-tera com sa de na Rocio Jurado.  
- Remilputes! i d'on has tret això?, ño ho deus haver comprat a n'aquell de "todo a cien pesetas".  
- No, ho vaig comprar "contra reembolso".  
- En surtir sa Junta nova, hem de proposar fer una excursió a sa fàbrica d'aquests sostens, porque a sa nostra edat ja no podem presumir molt, i hem de treure profit de lo poc que mos queda.  
- Sí, ho proposaré. Bé i ja les me mostraràs.  
- Bé jo m'en vaig a sembrar ses cols que serà hora de dinar i encara estaré amb so cul enlaire sembrant, i ja saps que es meu homo és molt puntual.  
- Au idò ja mos veurem a n'es dinar.  
- Ben fet. ■

